

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	ภาพตัวแทนความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่นำเสนอผ่านภาพยนตร์ไทย
ผู้เขียน	นางสาวอฎวี คอทอง
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	รองศาสตราจารย์สดศรี เผ่าอินจันทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ภาพตัวแทนความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่นำเสนอผ่านภาพยนตร์ไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อวิเคราะห์ภาพตัวแทนความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่นำเสนอผ่านภาพยนตร์ไทย โดยศึกษาจากภาพยนตร์ไทยประเภท ภาพยนตร์ชีวิต (Drama) ที่ถูกนำมาฉายในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2545-2551 มีภาพยนตร์ที่ถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ทั้งหมด 7 เรื่อง มีผลการวิจัยดังนี้

ก) การแสดงบทบาทของสมาชิกในครอบครัว

ภาพยนตร์ได้เน้นนำเสนอภาพของภรรยา/แม่ที่มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการทำงานหาเลี้ยงครอบครัวมากขึ้น ซึ่งมีผลทำให้ภรรยา/แม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆในบ้านด้วยเช่นกัน แต่ถึงกระนั้นภาพยนตร์ยังคงไม่ละทิ้งการนำเสนอภาพบทบาทสามี/พ่อในการเป็นผู้นำครอบครัว บทบาทในการเป็นกำลังสำคัญในการทำงานหารายได้ และมีสิทธิอำนาจสูงสุดในการตัดสินใจเรื่องต่างๆภายในครอบครัวไปโดยสิ้นเชิง ส่วนบทบาทหลักของภรรยา/แม่ พบว่า ส่วนใหญ่ล้วนมีบทบาทหลักในการดูแลงานบ้าน บทบาทในการดูแลปรนนิบัติสามี บทบาทในการอบรมเลี้ยงดูลูก ในขณะที่บทบาทของพ่อในการอบรมเลี้ยงดูลูกนั้นยังคงปรากฏให้เห็นเป็นส่วนใหญ่ ส่วนบทบาทหน้าที่ในการดูแลงานบ้านยังคงเป็นบทบาทของภรรยาเพียงฝ่ายเดียว

นอกจากนี้ภาพยนตร์ยังนำเสนอให้เห็นการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างผู้นำครอบครัว คือ บทบาทของภรรยาในการเป็นผู้นำครอบครัวแทนสามี อันเนื่องมาจากการแก้ไขปัญหาในครอบครัว แต่ในท้ายที่สุดเมื่อวันใดที่สามีต้องการกลับมาใช้อำนาจในครอบครัว ภรรยาที่พร้อมยินยอมให้สามีกลับมา มีสิทธิอำนาจสูงสุดในครอบครัวได้เสมอ กล่าวคือ ภาพยนตร์ยังคงสร้างสถานการณ์

สนับสนุนและตอกย้ำรูปแบบภาพตัวแทนความสัมพันธ์ในครอบครัว กับการคงอยู่ของโครงสร้างชายเป็นใหญ่ในครอบครัวไทยที่มีมาแต่อดีต

ส่วนบทบาทของลูกนั้นถูกนำเสนอให้อยู่บนพื้นฐานของการเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่เป็นหลักและการปฏิบัติตนต่อผู้ใหญ่ในครอบครัวอย่างเหมาะสม ในขณะที่ภาพบทบาทความสัมพันธ์ของพี่ น้องในครอบครัว และ ภาพบทบาทของเครือญาติ ไม่ปรากฏบทบาทความสัมพันธ์ให้เห็นเด่นชัดนัก

ข) ลักษณะความขัดแย้งของสมาชิกในครอบครัว

ปัญหาที่ปรากฏอยู่ในภาพยนตร์ไทยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ปัญหาสภาพเศรษฐกิจและสังคมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัว ได้แก่ ฐานะความเป็นอยู่ที่ไม่ดี เงินไม่พอใช้จ่ายในครอบครัว ปัญหากลุ่มมิจฉาชีพในสังคม (2) ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว หรือความสัมพันธ์ที่ไม่มั่นคงระหว่างบุคคลในครอบครัว ได้แก่ ปัญหาความไม่เข้าใจกัน ไม่ไว้วางใจของสามีภรรยา การละทิ้งบทบาทผู้นำครอบครัว ปัญหาการอบรมเลี้ยงดูจากพ่อแม่ การตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อม โดยปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว รองลงมา คือ ปัญหาการไม่ซื่อสัตย์/การนอกใจ การประพฤติดนพิตศีลธรรมในสังคม

ค) องค์ประกอบสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว

ภาพยนตร์นำเสนอภาพตัวแทนองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวที่พบมากที่สุดคือ การแสดงออกทางความรักและความเข้าใจซึ่งกันและกัน โดยส่วนใหญ่ปรากฏในลักษณะของการแสดงออกทางใจหรือการแสดงน้ำใจต่อกันโดยตรง รองลงมาคือ ภาพการแสดงออกทางความรักในลักษณะการพูดจาสื่อความหมายที่ดี และ องค์ประกอบสำคัญที่ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ใช้เป็นแนวทางในการคลี่คลายปัญหาต่างๆ คือ การอดทนและการให้อภัย ส่วนลักษณะการมีประชาธิปไตยในครอบครัว ยังคงปรากฏให้เห็นเป็นส่วนน้อยในภาพยนตร์

Independent Study Title	Representation of Relationship of Family Members as Seen on Thai Films
Author	Miss Atawee Khothong
Degree	Master of Arts (Communication Studies)
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Sodsri Pao-inchan

ABSTRACT

The study of Representation of Relationship of Family Members as seen on Thai Films is a qualitative research that aims to analyze representation of relationship of family members as seen on Thai films. The data on which the analysis is based were collected from seven Thai drama films which are presented in 2002-2008. The findings illustrated that

a) Role of family members

The films present the role of wife/mother in terms of earning money supporting family living, that causes wife/mother has co-provider role. However, the films haven't dismissed the role of husband/father in the senses of patriarchy that maintains the main earning for family living and has strong powerful decision in the family. In addition, the films portray the role of wife/mother in house chores, taking care of husband and children training while the father role on children training hardly presents through the films. Beside, house chores are mainly done by wife.

Apart of that, the films present the change of family leader structure in terms of becoming a family leader of wife for solution family problem. However, the film still maintains the role of husband, which has final and strong powerful judgment whenever he decides. It suggested that the films strongly emphasize representation of relationship of family members on traditional social hierarchy in which male is a family leader.

Children role is portrayed based on respecting and having good manner against family senior while relative role doesn't clearly occur on Thai Films.

b) Conflicts of family members

The problems are shown in two main points which are (1) Problem of economy and social enforced against family for example poor living status, lacking of money supporting and crime in society (2) Internal problems from family or unstable family relationship for example problem of lacking of understanding, unreliable between husband and wife, ignoring the role of family leader, problem of parents training, including unexpected pregnant, the main problem is violence in family and another points is focused on dishonest/betray as well as breaking the social moral rules.

c) Build up family relationship

The films mainly present representation on build up family relationship, which outstanding representation is demonstration of love and understanding, in terms of taking care and warm concern about a part of that, another build up representation is performing on nice verbal language. Furthermore, the performance of patient and forgiveness are the approach on family solution while democracy in the family has scarcely portrayed in the film.